

Redagavo: Ramunė Lūžaitė (1999.04.02)

Istatymas paskelbtas: 1991, Nr. 4-104

Neoficialus įstatymo tekstas

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. I-1286, 96.04.17, Žin., 1996, Nr. 41-984 (96.05.08)

LIETUVOS RESPUBLIKOS DARBO APMOKĖJIMO ĮSTATYMO 2, 3, 6, 9, 10, 11, 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-1101, 99.03.23, Žin., 1999, Nr. 30-858 (99.04.02)

LIETUVOS RESPUBLIKOS DARBO APMOKĖJIMO ĮSTATYMO 16 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

*** Pabaiga ***

LIETUVOS RESPUBLIKOS

DARBO APMOKĖJIMO

Į S T A T Y M A S

Šis įstatymas reguliuoja darbuotojų, dirbančių pagal samdos (darbo) sutartis įmonėse, įstaigose ir organizacijose nepriklausomai nuo jų nuosavybės formų, darbo apmokėjimą.

1 straipsnis. Apmokėjimas už darbą

Darbuotojo darbo užmokestis priklauso nuo darbo paklausos ir pasiūlos darbo rinkoje, darbo kiekio ir kokybės bei įmonės veiklos rezultatų.

Draudžiama mažinti darbo užmokestį dėl lyties, amžiaus, rasės, tautybės ir politinių įsitikinimų.

2 straipsnis. Darbo užmokesčio minimumas

Valstybė nustato minimalų valandinį atlygį (minimalią mėnesinę algą).

Darbuotojui nustatytas valandinis tarifinis atlygis (mėnesinė alga) negali būti mažesnis už valstybės nustatytą minimalų valandinį atlygį (minimalią mėnesinę algą).

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1286, 96.04.17, Žin., 1996, Nr. 41-984 (96.05.08)

3 straipsnis. Darbo apmokėjimo organizavimas

Darbo apmokėjimo sąlygas, profesijų ir pareigų tarifinius-kvalifikacinius reikalavimus, darbų ir darbuotojų tarifavimo tvarką nustato įmonių, įstaigų ir organizacijų savininkai (darbdaviai) kolektyviniuose susitarimuose (kolektyvinėse sutartyse).

Konkretūs valandiniai tarifiniai atlygiai, mėnesinės algos, kitos darbo apmokėjimo formos ir sąlygos, darbo normos įmonėse, įstaigose ir organizacijose nustatomos kolektyvinėse arba, jeigu

jos nesudaromos, samdos sutartyse Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka (toliau - "kolektyvinėse arba samdos sutartyse").

Darbuotojo darbo apmokėjimo sąlygos, nustatytos darbo sutartyje, atsižvelgiant į teisės aktuose bei kolektyvinėse sutartyse patvirtintas nuostatas, gali būti keičiamos tik raštišku darbuotojo ir darbdavio susitarimu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1286, 96.04.17, Žin., 1996, Nr. 41-984 (96.05.08)

4 straipsnis. Valstybinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimas

Valstybės tarnautojų darbo apmokėjimo sąlygas nustato Lietuvos Respublikos įstatymai.

Kitų iš biudžeto finansuojamų įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo sąlygas nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Šios sąlygos peržiūrimos ne rečiau kaip kartą per metus, atsižvelgiant į materialinės gamybos darbuotojų darbo užmokesčio didėjimą.

5 straipsnis. Realaus darbo užmokesčio užtikrinimas

Atsižvelgiant į kainų pasikeitimo indeksus, darbo užmokestis yra indeksuojamas Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų garantijų įstatymo nustatyta tvarka.

6 straipsnis. Darbo apmokėjimas esant nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų

Jeigu yra nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų, už darbą apmokama:

kenksmingomis sąlygomis - ne mažiau kaip pusantro darbuotojui nustatyto valandinio (dieninio) tarifinio atlygio (mėnesinės algos);

labai kenksmingomis darbo sąlygomis - ne mažiau kaip dvigubu darbuotojui nustatytu valandiniu (dieniniu) tarifiniu atlygiu (mėnesine alga).

Darbo sąlygų klasifikaciją ir kenksmingumų veiksmų leistinas koncentracijas bei lygius reglamentuoja Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti norminiai aktai.

Konkretūs apmokėjimo dydžiai nustatomi kolektyvinėse arba samdos sutartyse.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1286, 96.04.17, Žin., 1996, Nr. 41-984 (96.05.08)

7 straipsnis. Apmokėjimas už viršvalandinį ir naktinį darbą

Už viršvalandinį darbą ir darbą naktį (nuo 10 val. vakaro iki 6 val. ryto) mokama ne mažiau kaip pusantro darbuotojui nustatyto valandinio tarifinio atlygio (mėnesinės algos).

Konkretūs apmokėjimo dydžiai nustatomi kolektyvinėse arba samdos sutartyse.

8 straipsnis. Apmokėjimas už darbą poilsio ir švenčių dienomis

Darbas poilsio arba švenčių dieną, jeigu jis nenumatytas pagal grafiką, kompensuojamas suteikiant per mėnesį kitą poilsio

dieną arba, darbuotojui pageidaujant, apmokant ne mažiau kaip dvigubu darbuotojui nustatytu valandiniu ar dieniniu atlygiu, nesuteikiant papildomos poilsio dienos.

Darbas švenčių dieną pagal grafiką apmokamas ne mažiau kaip dvigubu valandiniu arba dieniniu atlygiu.

9 straipsnis. Apmokėjimas už prastovos laiką

Prastovos ne dėl darbuotojo kaltės laikas apmokamas ne mažesniu kaip valstybės nustatytu minimaliu valandiniu atlygiu už kiekvieną prastovos valandą.

Kai dėl prastovos įstatymų nustatyta tvarka perkelta į kitą darbą darbuotojo darbo užmokestis sumažėja ne dėl nuo jo priklausančių priežasčių, jam mokamas iki perkėlimo buvęs vidutinis darbo užmokestis.

Jeigu darbuotojui prastovos atveju nepasiūloma įmonėje esančio kito darbo, kurį jis galėtų dirbti nepakenkdamas savo profesijai, specialybei, kvalifikacijai ir sveikatos būklei, jam už kiekvieną prastovos valandą mokamas jo dviejų trečdalių vidutinio valandinio darbo užmokesčio dydžio, buvusio iki prastovos, atlygis, bet ne mažesnis nei valstybės patvirtintas minimalus valandinis atlygis už kiekvieną prastovos valandą.

Jeigu darbuotojas atsisako pasiūlyto darbo, kurį jis galėtų dirbti nepakenkdamas savo profesijai, specialybei, kvalifikacijai ir sveikatos būklei, jam mokamas ne mažesnis nei valstybės nustatytas minimalus valandinis atlygis už kiekvieną prastovos valandą.

Darbdavys neturi teisės reikalauti, kad darbuotojas, nedirbantis dėl prastovos, būtų darbovietėje ilgiau kaip vieną valandą per darbo dieną (pamainą). Už buvimą įmonėje šioje nuostatoje nurodytą laiką mokamas šio straipsnio trečiojoje dalyje nustatyto dydžio darbo užmokestis. Kolektyvinėje, darbo sutartyje arba šalių susitarimu gali būti numatyti visiško neatvykimo į darbą prastovos metu atvejai.

Kolektyvinėje ar darbo sutartyje gali būti nustatomi didesni negu nurodyti šiame straipsnyje apmokėjimo dydžiai.

Išmoka už prastovą ne dėl darbuotojo kaltės turi būti mokama tais pačiais terminais ir tvarka kaip ir darbo užmokestis (šio įstatymo 11 straipsnis).

Prastovos dėl darbuotojo kaltės laikas neapmokamas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1286, 96.04.17, Žin., 1996, Nr. 41-984 (96.05.08)

10 straipsnis. Apmokėjimas už ne visą ir sutrumpintą darbo laiką

Ne visas darbo laikas (ne visa darbo diena arba savaitė), nustatytas darbuotojui susitarus su darbdaviu, apmokamas proporcingai dirbtam laikui arba už atliktą darbą.

Darbuotojams, kuriems pagal įstatymus ar kolektyvines sutartis sutrumpinamas darbo laikas (nepilnamečiams, riboto darbingumo asmenims, darbuotojams, dirbantiems labai kenksmingomis darbo sąlygomis ir kt.), gali būti numatomos papildomos darbo apmokėjimo garantijos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1286, 96.04.17, Žin., 1996, Nr. 41-984 (96.05.08)

11 straipsnis. Darbo užmokesčio mokėjimo terminai, vieta ir tvarka

Darbo užmokestis mokamas darbo metu ne rečiau kaip du kartus per mėnesį. Konkretūs darbo užmokesčio mokėjimo terminai, vieta ir tvarka nustatomi kolektyvinėse arba darbo sutartyse.

Išleidžiant darbuotoją kasmetinių atostogų, visas jam priklausantis iki atostogų pradžios uždarbis mokamas kartu su darbo užmokesčiu už visą atostogų laiką ne vėliau kaip prieš tris kalendorines dienas iki prasidedant atostogoms.

Jeigu darbuotojas atleidžiamas iš darbo, visas jam priklausantis darbo užmokestis išmokamas ne vėliau kaip paskutinę darbo dieną.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1286, 96.04.17, Žin., 1996, Nr. 41-984 (96.05.08)

12 straipsnis. Vidutinis darbo užmokestis

Vidutinis darbo užmokestis darbuotojams garantuojamas Lietuvos Respublikos įstatymų, kolektyvinių arba samdos sutarčių numatytais atvejais ir yra apskaičiuojamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

Į vidutinį darbo užmokestį įskaitomos visos darbo apmokėjimo rūšys, nuo kurių pagal galiojančią tvarką priskaitomi valstybinio socialinio draudimo įnašai.

Jeigu darbuotojas įstatymų numatytais atvejais yra atitraukiamas nuo pagrindinio darbo, darbo užmokestį, ne mažesnę už vidutinį, moka arba kompensuoja ta įstaiga ar organizacija, kurios įpareigojimus vykdo darbuotojas.

13 straipsnis. Ginčų sprendimas

Ginčai darbo apmokėjimo klausimais nagrinėjami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta darbo ginčų sprendimo tvarka.

14 straipsnis. Įstatymo laikymosi kontrolė

Šio įstatymo laikymosi kontrolę vykdo valstybinė darbo inspekcija.

15 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimą

Nuostolius, atsiradusius dėl šio įstatymo pažeidimo, privalo atlyginti kaltoji šalis.

Lietuvos Respublikos įstatymų numatytais atvejais už šio įstatymo pažeidimus taikoma drausminė, administracinė ar baudžiamoji atsakomybė.

16 straipsnis. Žinios apie darbo užmokestį

Žinios apie darbuotojo darbo užmokestį teikiamos ir skelbiamos tik įstatymo numatytais atvejais arba darbuotojui sutikus.

Žinios apie darbuotojų darbo užmokestį, mokamą iš valstybės arba savivaldybių biudžetų, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto bei Sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų, yra viešos. Žinių apie darbo užmokestį teikimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-1286, 96.04.17, Žin., 1996, Nr. 41-984 (96.05.08)

Nr. VIII-1101, 99.03.23, Žin., 1999, Nr.30-858 (99.04.02)

Lietuvos Respublikos
Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas

V.LANDSBERGIS

Vilnius, 1991 m. sausio 9 d. Nr. I-924

—